

Άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης, ο λειτουργιολόγος που κράτησε το φρόνημα της πόλης του

[Ορθοδοξία](#) / [Αγιολογία](#)

[Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος](#)

Άγιος Συμεών Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (15 Σεπτεμβρίου)

Ο άγιος Συμεών γεννήθηκε κατά το δεύτερο μισό του ιδ' αιώνα στην Κωνσταντινούπολη. Είναι κάτοχος της ελληνικής παιδείας, της εκκλησιαστικής θεολογίας και πνευματικής σοφίας. Από νεαρή ηλικία αγάπησε τον ησυχαστικό τρόπο ζωής και εκάρη μοναχός στην Κωνσταντινούπολη. Το όνομα Συμεών έλαβε κατά την κουρά του προς τιμήν του συμπατριώτη του Συμεών του μεταφραστή. Δεν γνωρίζουμε πότε έγινε μοναχός. Από την οικειότητα της περιγραφής των Αγίων Καλλίστου και Ιγνατίου των Ξανθοπούλων μπορούμε να υποθέσουμε ότι ήταν μαθητής τους και ανήκει στην παράδοση των ησυχαστών Πατέρων. Στα κείμενά του φαίνεται ο σεβασμός του μοναχικού σχήματος. «Η ιερωσύνη βέβαια είναι ανώτερη του μοναχικού σχήματος αλλά ο μοναχός είναι ανώτερος στη ζωή». Σε επιστολή προς τους Λαυριώτας επαινείται ο μοναχισμός ως δεύτερο βάπτισμα και τονίζονται βασικές πτυχές του ησυχαστικού βίου. Έχοντας ήδη από την εποχή εκείνη πολύ ευπαθή υγεία, χαιρόταν να ζει βίον αμέριμνο και να καλλιεργεί στην ησυχία τις αρετές του αγγελικού πολιτεύματος, ιδιαίτερα την ταπείνωση.

Επί Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου λόγω της αρετής και της θεόπνευστης σοφίας του εκλέγεται ως διάδοχος του αποθανόντος αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γαβριήλ (1397-1416/17). Με στενοχώρια, απροθυμία και πιέσεις δέχεται ο Συμεών την εκλογή.

Έφθασε στη Θεσσαλονίκη σε μια κρίσιμη εποχή, κατά την οποία οι δυσμενείς ιστορικές συνθήκες, οι εσω-τερικοί διχασμοί και η κοι-νωνική εξαθλίωση της πόλεως προπαρασκεύαζαν την οριστική άλωσή της από τους Τούρκους (1430). Αφιέρωσε αμέσως τις δυνάμεις του στην αναδιοργάνωση της επαρχίας του. Κήρυττε, δίδασκε με τις σοφές επιστολές του, εμψύ-χωνε όλον τον λαό, επεχείρησε την βελτίωση της λατρευτικής ζωής και φρόντιζε για την ευταξία των ναών και των ιερέων.

Η κατάσταση επιδεινώθηκε ραγδαία τόσο για τον Συμεών, όσο και για τον πόλη τα έτη 1421/3, όταν ο Μουράτ Β΄ άρχισε προετοι-μασίες για νέα πολιορκία. Οι Θεσσαλονικείς απεγνωσμένοι χωρίσθηκαν σε δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις· οι μεν ήθελαν να παραδοθούν αμαχητί στους Τούρκους· οι δε πίστευαν ότι η πόλις θα σωζόταν, αν παραδιδόταν στους Βενετούς.

Τελικά παρενέβη προσωπικά στην σύναψη της συμφωνίας με τους Βενετούς και παρά τις παπικές αξιώσεις επέτυχε να συμπεριληφθούν σ΄ αυτήν όροι που προστάτευαν τα δικαιώματα των κατοί-κων και τους εκκλησιαστικούς θεσμούς, αρνούμενος σθεναρά στους Λατίνους και την παραμικρή εκκλησιαστική παραχώρηση. Έτσι, η πόλη παραδόθηκε στους Βενετούς (1423), σώθηκε όμως από την Ουνία.

Κατά τα επτά χρόνια της τυραννικής Βενετοκρατίας (1423-1430) ο Συμεών καθημερινά θυσιάζε τον εαυτόν του για την ανακούφιση της ποιίμνης του. Συνεργαζόταν στενά με τους Βενετούς για τον επισιτισμό του λαού και την άμυνα

της πόλεως έναντι των Τούρκων, παρέμενε όμως ανένδοτος στις πιέσεις τους για παραχωρήσεις επί των όρων της συμφωνίας. Η παρουσία του ενέπνεε όλους ως «δύναμις ζωτική».

Εκοιμήθη ξαφνικά περί τα μέσα Σεπτεμβρίου 1429, έξι μήνες πριν από την άλωση της Θεσσαλονίκης από τον Μουράτ (29 Μαρτίου 1430), για να μη δει την αγαπημένη του πόλη στα χέρια των άθεων. Τον θάνατό του θρήνησαν όλοι οι Έλληνες, οι Βενετοί και αυτοί ακόμη οι Εβραίοι· τον θεώρησαν απορραϊσμό της πόλεως και προάγγελο των επερχομένων συμφορών. Η αγιοκατάταξή του στο Αγιολόγιο της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας καθυστέρησε πολλά χρόνια και έγινε μόλις στις 14 Απριλίου 1981. Η μνήμη του τιμάται τη 15η Σεπτεμβρίου.

Ο Συμεών σε θεολογικό επίπεδο ακολουθεί τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, όπως π.χ. στο θέμα της διάκρισης μεταξύ ουσίας και ενεργειών του Θεού. Υπήρξε κορυφαίος λειτουργιολόγος της ύστερης βυζαντινής περιόδου και ανέδειξε τη Θεσσαλονίκη σπουδαίο λειτουργικό κέντρο. Ερμήνευσε όλες τις πτυχές της θείας Λατρείας, συνέθεσε πλήθος ύμνων και προσευχών, και συμπλήρωσε αρχαία τυπικά που βρήκε να ισχύουν στην Αγία Σοφία της Θεσσαλονίκης, βασισμένος πάντα στην λατρευτική της πράξη· συνέταξε επίσης εκτενές υπόμνημα για όλα τα σύμβολα, τα τυπικά και τα μυστήρια της Εκκλησίας, χάρις στο οποίο αυτοί οι θησαυροί της βυζαντινής λατρείας διασώθηκαν και έφθασαν έως εμάς. Σηλίτευσε τις καινοτομίες των Λατίνων στη θεία Λατρεία.

Η λειτουργική ερμηνευτική και η θεολογική του σκέψη στηρίζονται στην εμπειρία και την ορθόδοξη αυτοσυνειδησία της ησυχαστικής παράδοσης. Όπως έχει γραφτεί «ο ησυχασμός του είναι βαθύτατα λειτουργικός ησυχασμός. Ένας ησυχασμός που εμπνέεται και τροφοδοτείται από τη θεία Λειτουργία».

<http://bitly.com/2cqg8Lz>